

Prilog II.

Prof. dr. sc. Blaženka s. Valentina Mandarić

Sjećanje na profesora Josipa Baričevića

Radost je i velika čast naći se večeras u krugu onih koji su poznavali profesora Josipa Baričevića, s njim radili ili surađivali. U ovom kratkom osvrtu, koji se temelji na sjećanjima, želim istaknuti nekoliko detalja ili slika koje sam pronašla u *albumu sjećanja* na profesora Baričevića. S tih nekoliko slika želim oživjeti samo mali dio bogatstva koje nam je profesor Baričević ostavio. Svaka slika uokviruje jednu dimenziju iz njegova ljudskoga, redovničkoga, znanstvenoga i duhovnoga života.

Prva slika: susret u Šibeniku

Moj prvi susret s profesorom Baričevićem dogodio se u samostanu u Šibeniku u vrijeme dok sam bila kandidatice Družbe sestara franjevkica od Bezgrješne. Profesor Baričević, zajedno s profesorom Vlatkom Badurićem i profesoricom Anom Gabrielom Šabić, držao je višednevni seminar, koji je uključivao različite aktivnosti: dinamiku grupe, interpretaciju biblijskih i književnih tekstova, korištenje fotogovora i kulturu čitanja, s osobitim naglaskom na liturgijska čitanja. U tom prvom susretu osvjedočila sam se s kakvim se poštovanjem i ljubavlju profesor Baričević odnosio prema Božjoj riječi kroz čitanje, slušanje, meditiranje, interpretaciju i iznošenje osobnih iskustava. Kako dotad nisam imala iskustvo takva načina iznošenja mišljenja, stavova, doživljaja i emocija, osjećala sam određenu vrstu nelagode, straha i srama. Upravo zbog toga sam na osobit način pozitivno doživjela razumijevanje, strpljivost, ohrabrenje i poštovanje profesora Baričevića. Znao je iz nas izvući ono najbolje, bez da smo bile izložene bilo kakvu obliku podcjenjivanja ili omalovažavanja.

Druga slika: studentske klupe

Osobito je intenzivno druženje s profesorom Baričevićem bilo je u vrijeme studija na Katehetskom institutu KBF-a u Zagrebu. Pamtim ga kao iznimno motiviranog, kreativnog, komunikativnog predavača koji je volio svoj profesorski posao. Osobitu odanost, zauzetost i ljubav gajio je

prema Katehetskom institutu i njegovim studentima. Profesorova predavanja bila su zanimljiva, dinamična i zahtjevna. Na predavanjima smo uvijek morali biti pažljivi jer smo redovito iznosili svoja mišljenja, pisali i raspravljali. Ta studentska raspravljanja pridonosila su kasnijoj izgradnji naših stavova, kriterija i sposobnosti kritičkog vrednovanja. Još uvijek su mi živa sjećanja kako bismo kao studenti na hodniku na Kaptolu 31 znatiželjno pogledavali kad će se u dvorištu bogoslovije pojaviti automobil profesora Baričevića i koliko će toga dana u ruci nositi torba s knjigama. Na svaki je sat profesor Baričević donosio brojne i sadržajno raznovrsne knjige kojima smo se koristili za vrijeme predavanja i u pripremanju pisanih radova. Želio je na nas studente prenijeti osjetljivost za interdisciplinarnost, koja je bila integrirana u svim njegovim predavanjima. U učionicu je uvijek dolazio s osmjehom i dozom humora. Uz akademske sadržaje na nas studente prenosio je ljubav prema Crkvi, Božjoj riječi, katezezi, djeci i mladima, župnoj zajednici i kulturi općenito. Osobito mu je na srcu bio odgoj studenata za estetiku, za lijepo, za umjetnost, književnost, filozofiju, filmsku umjetnost, fotogovor i medije.

Treća slika: studijska putovanja

Profesor Baričević je svake godine s nama studentima odlazio na višednevne izlete, koji su po svojem sadržaju bila prava studijska putovanja. Neka od njih su bila u Sloveniji i u Bosni i Hercegovini. Bila su to izuzetno dojmljiva i sadržajno bogata međusobna druženja i upoznavanja drugih ljudi i krajolika. Želim istaknuti da je na ta putovanja s nama išlo više profesora s Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu. Bilo je to vrijeme kad su profesori i studenti, neovisno o smjerovima na kojima su predavali ili koje su studenti pohađali, gajili međusobno zajedništvo, uvažavanje i poštovanje. Šteta da se ta praksa nije sačuvala!

Četvrta slika: moja duboka zahvalnost

Nakon završetaka studija u Rimu 1995. godine započela sam honorarno raditi na Katehetskom institutu, a stalna zaposlenica Katoličkog bogoslovnog fakulteta postala sam 1997. godine. Koristim se ovom prigodom da još jednom javno zahvalim ovdje prisutnom profesoru Hoblaju i pokojnim profesorima Baričeviću što su mi omogućili dolazak na Katehetski institut. Kad sam počela predavati, pružili su mi podršku i potpuno povjerenje. Mogu reći da sam u pripremanju i održavanju predavanja bila slobodna i samostalna. Stoga, hvala Vama, profesore Hoblaju, i hvala

profesoru Baričeviću, što ste prema meni bili izuzetno povjerljivi, kolegijski, dobronamjerni i ljubazni.

Peta slika: na parking u Branjugovoj 1

Nakon umirovljenja profesora Baričevića naši susreti postali su rjedi, ali ih je bilo. Kao umirovljeni profesor živio je i radio u samostanu na Odri. Kada bi dolazio na Kaptol, redovito je parkirao auto u Branjugovoj 1, u dvorištu u kojem se nalazi Ured Zagrebačke nadbiskupije za vjeronauk u školi. U tim kratkim susretima i razgovorima uvijek je došla do izražaja njegova ljubaznost, samozatajnost i duhovna finoća. Nikada nije govorio o sebi, nego se uvijek zanimao kako sam ja, kako su časne sestre na Pantovčaku i kako su vjeroučitelji. Bilo mi je uvijek drago susresti ga.

Šesta slika: nekoliko obrisa lika profesora Baričevića

- 1) Ljudskost, finoća, obazrivost, uljudnost, poniznost.
- 2) Nezahvalnost i nepriznanje ponizno je prihvaćao, bez ljutnje i gorčine. Udarce je uvijek pretvarao u nove izazove. Bio je ustrajan i ponizan, osobito dok je kucao na brojna vrata, među kojima se posebno sjećam vrata *Fakultetske zbornice*, zalažući se za Katehetski institut.
- 3) Ljubav prema redovništvu, Crkvi, katehezi, Katehetskom institutu, vjeronauku, katehetama i vjeroučiteljima. Ne mogu ne spomenuti koliko je samo dobra učinio osmisivši proces ekvivalencije, što je omogućilo vjeroučiteljski posao u školi za više od 600 kateheta. Osobno sam sudjelovala u tom procesu i dobro znam koliko je bio zahtjevan i odgovoran.
- 4) Optimizam, motiviranost i entuzijazam s kojim je organizirao tolike seminare te ljetne i zimske katehetske škole. Ushićenost, sreća i zadovoljstvo zbog ponovnog uvođenja vjeronauka u hrvatske osnovne i srednje škole.
- 5) Bio je vizionar i posve realan; beskrajno strpljiv i samozatajan u zalaganju za bolji status Katehetskog instituta i njegovih studenata na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Hrabro iznošenje stavova o vjeronauku, što nije uvijek nailazilo na odobravanje većine. Njegovo viđenje i razmišljanje o školskom vjeronauku još uvijek nismo dosegli. Gledano iz današnje perspektive, profesor Baričević je bio dalekovidan i vizionar budućih vremena.
- 6) Kao predstojnica Ureda Zagrebačke nadbiskupije za vjeronauk u školi mogu posvjedočiti da je ostavio dubok trag u životima studenata,

od kojih mnogi još rade kao vjeroučitelji u školi. Za njih smo skovali nadimak „Baričevićeva generacija“, a resi ih znanje, profesionalnost, predanost, crkvenost i posvećenost vjeroučiteljskom zvanju.

7) Vjeronaučni udžbenici, koje danas nazivamo „Baričevićevem udžbenicima“, neumorno pripovijedaju o njihovu autoru. Ti su udžbenici po sadržaju, metodičko-didaktičkom instrumentariju, grafičkom uređenju itd. bili među najboljim školskim udžbenicima. *Snagom Duha, Pozvani na gozbu, Pođimo zajedno, Put u slobodu* – za mene su udžbenici *evergreeni* jer u njima uvijek mogu pronaći sadržaje, ideje, umjetnička djela i reprodukcije kojima se i danas može vjeronaučnu nastavu obogatiti i unaprijediti.